

МАКЕДОНСКО СОНЦЕ

M

мега интервју

ЃОРЃИЈА - ЏОРЏ АТАНАСОСКИ СОПСТВЕНИК

БОГАТИТЕ МАКЕДОНЦИ ОД СВЕТОТ САКААТ ДА И ПОМОГНАТ НА МАКЕДОНИЈА

на MICROFLEX, Флорида, САД

Господинот Ѓорѓија - Џорџ Атанасоски е роден на 18 февруари 1952 година во Прилеп. Денеска е еден од најуспешните бизнисмени во САД и во светот. Во 1970 година заминува за Америка (Њујорк) кај својот постар брат Јосиф. По само пет години ќе формираат своја фирма што подоцна ќе прерасне во голема компанија. Денеска седиштето на "Microflex" е во Ормонд Бич на Флорида, чии наполно автоматизирани погони се распслани на над 16 илјади квадратни метри. Врвниот квалитет на флексибилните метални производи ги задоволуваат потребите на светски познатите: Форд, Крајслер, Џенерал моторс, Џенерал електрик, НАСА и други фирми ширум светот. Неодамна е почната изградбата на нови производни погони во Америка. А наскоро господинот Атанасоски планира да го изгради и првиот погон во Македонија за да се задоволат потребите на ЕУ, НАТО и другите европски земји со производи од добро познатата и призната програма на "Microflex" потврдени со сертификати за стандардизација (ISO 9001).

Неодамна престојуваше во Македонија по што се уверивме дека тој навистина е прототип на Македонец кој со своето знаење, интелигенција, итрина и адаптивност успешно се снашол во туѓина. Воден од љубовта кон Македонија и од нејзиното сонце, активен е и овде дома повеќе од десетина години и тоа во економијата, политиката, медиумите...

■ **Разговорот го водеше:**
Снежана КЛИНЧАРОВА

Господине Атанасоски, две недели престојувавте во Македонија по пауза подолга од една година. Што ново видовте? Изменета ли е?

АТАНАСОСКИ: Една година не сум дојден во Македонија, по последните избори. Жално е како за мене така и за сите граѓани на РМ дека економијата онака како што Коалицијата ја спроведува сметам дека ги нема направено оние чекори што требаше да ги преземе во согласност со ветената програма од минатите избори. Гледам дека оние работници што имале работно место денеска веќе го губат, значи и понатаму Македонија на економски план тоне. Моето гледање е дека по една година ние наместо да одиме чекор напред, ние одиме еден чекор назад.

Господине Атанасоски, Вие спонтано правите одредени компарации. Вашата фирма "Microflex" во Америка последниве четири години е водечка во САД и е меѓу четирите во светот. Како може еден наш човек во Америка да постигне таков успех и бизнисот да му "цути", значи да се носи со светската

конкуренција, а да му оди тешко со бизнисот и инвестициите во Македонија? Зошто не ни оди на сите како што ви оди Вам во Америка - во што е тешкотијата?

АТАНАСОСКИ: Мислам дека во Македонија се потребни промени. Тие промени треба да бидат во согласност со законот. Да има услуги и процедури кои ќе бидат брзи и кратки и да важат за сите граѓани и сите бизнисмени кои сакаат да отворат свои бизниси. Државата да им овозможи што подобар и покус процес за да можат да отворат своја фирма. А исто така важно е да се озаконат начините за стимулација за нивните бизниси и ново инвестирање. Мислам банкарскиот систем треба да

Ги повикувам во иднина сите партии да седнат вклучително и оние од албанската страна. Македонија е и нивна држава. Ние мораме сите политички партии да ги третираме исто. Сите граѓани на Р. Македонија треба да бидат со рамноправен статус ако сакаме државава да функционира градејќи ја сите заедно за да станеме европска, а натаму и светска просперитетна држава.

има доволно пари коишто ќе бидат одвоени за разни гранки на стопанството од каде што би се давале поволни кредити за да може една фирма да просперира. Инаку, мислам дека нема никаква разлика од САД и тука ако се применат истите закони што ги имаат САД. Македонците се доста паметни и креативни и ако им се даде такво право и поширока слобода, мислам секој еден способен бизнисмен ќе си го најде своето место. Проблемите се во државата и во државните институции коишто не ги даваат оние насоки што би требало да ги дадат како во секоја нормална и демократска држава.

Се вели дека Македонија е на светскиот врв на пирамидата на сиромаштијата, но не сме подалеку и кога е во прашање корупцијата, митото и сите оние грди работи кои општосоцијалниот живот во Македонија го прават безмалку невозможен. Дали мислите дека причините за ова се само економски или пак се и политички? Македонските политички партии потрошија многу енергија за меѓусебните кавги, но и натаму немаме заедничка национална стратегија.

АТАНАСОСКИ: Морам да кажам - секоја држава си има своја национална стратегија. Но, тоа во Македонија не го гледам. Кога се наоѓаме во една таква состојба и положба во каква што сме денеска ние мора сите, особено политичките партии, да најдат консензус за да изградиме национална програма до која би се придржувале сите партии и сите граѓани што живеат во Република Македонија.

Имате ли идеја како тоа да се направи, како да се победи прекумерната суета и прекумерната чувствителност на нашите луѓе затоа што сите мислат дека се најдобри и незаменливи?

АТАНАСОСКИ: Јас мислам дека тоа може да се направи ако се седне со отвореност и се разговара за да се решат овие проблеми. Мислам дека проблемот е во некои лидери кои не сакаат да седнат и да разговараат со нивните опозициони партнери, но тоа е на штета на македонската држава и народ. Ги повикувам во иднина сите партии да седнат, вклучително и оние од албанската страна. Македонија е и нивна држава. Ние мораме сите политички партии да ги третираме исто. Сите граѓани на Р. Македонија треба да бидат со рамноправен статус ако сакаме државата да функционира градејќи ја сите заедно за да станеме европска, а натаму и светска просперитетна држава.

Најчесто се вели дека во Македонија најголем проблем се парите. А, сведоци сме дека во транзициските години освен тоа што граѓаните осиромаша, политичарите некако многу брзо се збогатија. Навистина ли мислите дека за севкупниот исчекор на Македонија проблем се само парите?

АТАНАСОСКИ: Јас мислам дека парите можеби се втори по важност. Прво на Македонија ѝ треба организација. Во оваа насока треба да ги насочиме сите наши сегашни и идни приоритети. Да ги зацртаме нашите македонски национални стратешки и економски интереси и очекувања. А, пред сè, ако сакаме државата да ни опстане, мора најмногу да се концентрираме и да работиме за подобрување на економијата. Ако сакаме да успееме како држава, тогаш мора секој нејзин граѓанин да си го најде своето работно место според својата квалификација. Јас мислам само економски просперитетна Македонија во иднина би можела да го направи исчекорот само со вистински луѓе. За жал, сега не ги гледам тие вистински луѓе на клучните места. Се покажа дека во Македонија, всушност, вистинскиот проблем лежи во политичките партии и во лидерите. Но, проблемот е и во македонскиот народ оти би требало да реагира за некои македонски национални стратешки интереси. Некогаш и тие самите да покренат иницијативи, да укажат дека политичарите прават грешки што тие мора да ги поправат или да си заминат од политичката сцена за доброто на државата и народот.

Нашите интелектуалци најчесто велат дека во овие 13 години најслабите кадри се, всушност, политичарите. Или дека се тие зинати само за пари. Најчесто се полакумуваат по она што значи обезбедување на странски донации. А некако тешко ни оди со директните инвестиции во Македонија. Дали сметате дека нестабилната безбедносна состојба е пречка за да дојдат странски инвеститори? Бидејќи Вие сте човек со искуство и со кондиција, како можеме да привлечеме странски инвестиции и од наши успешни Македонци кои на планетава земја ги има во поприличен број?

АТАНАСОСКИ: Пред сè, за да привлечеме странски инвеститори би требало да имаме држава во која ќе имаме сигурност дека нема да ги загубат своите пари. Тоа го гледаме во сите странски држави. Инвеститорите не би инвестирале во РМ во овој момент затоа што имаме внатрешни проблеми кои не се решени. Јас мислам дека сето тоа би требало да се реши, пред сè, ако сакаме да имаме странски инвеститори. Најголем инвеститор би била македонската дијаспора ако ѝ се даде шанса, ако им се дадат услови и да бидат добредојдени. Во последните 12 години тоа не можев да го видам. Јас како бизнисмен инвестирам во Република Македонија и се соочувам со многу проблеми кои не би требало да постојат. А како би било некој обичен инвеститор да дојде во Македонија? Не ќе може да се соочи со големите проблеми, што јас Џорџ Атанасоски кој и политички и економски имам своја база, дури денеска можам полесно да се справам и навремено да реагирам.

Изминативе години Македонија од повеќе причини ја бранеа разно-разни странски безбедносни сили и структури и пак ни се случи воен конфликт. Денеска Македонија е ставена меѓу европскиот чекан и американската наковална. Како да ја играме европско-американската игра, а да си ја сочуваме геостратешката важност и позиција?

АТАНАСОСКИ: Морам да кажам дека Македонија е во Европа. Ние нема да одиме во Европа кога се наоѓаме во Европа. Европа ќе дојде кај нас. Може ќе биде тоа подоцна, но

ние не смееме да запреме само во Европа. Мораме да гледаме и пошироко. Ние мораме да имаме отворени односи со САД, а исто и со други светски сили како Русија, Кина. Ние сме мала држава, но во очите на Америка и други држави ние стратешки сме многу важни и не можеме да тргнеме само по една линија. Ние мора да ги искористиме сите наши интереси и ползи по сите овие варијанти кои ни се нудат за подобрување на македонскиот стандард - и економија и инвестиции - од каде што можеме да извлечеме најмногу. Да имаме соработка со САД - тоа денеска е една од најважните карти за РМ и мора односите со САД да ни бидат отворени. Ако им е потребна помош од нас, да им дадеме поддршка каква што е потребна.

Она што се нарекува меѓународна заедница и нејзиното влијание во Македонија, ние Македонците го чувствуваме како обид за експериментирање. До каде можеме да бидеме добра широка душа, постојано да даваме, а некој постојано да бара. Како притоа да го сочуваме она што е автентичен корен македонски, она што е духовна христијанска традиција за да не се изгубиме, за да не се изобличиме докрај. Дали вие Македонците од надвор чувствувате дека ние сме изложени на континуиран притисок кој директно задира во нашето автентично?

АТАНАСОСКИ: По тоа прашање можам да кажам дека неспособноста на водењето на внатрешната и надворешната политика на која било политичка партија доведе до статус каде што денес се наоѓаме во однос на Албанците и економијата. Тоа би можело многу лесно да се реши: да се седне и да се разговара и да им се даде на сите етнички групи кои се наоѓаат

Моето мислење е дека мораме да изградиме еден консензус да изградиме до детал еден проект и да ги поканиме оние Македонци што се способни на еден македонски форум. Секој што може да помогне, нека го направи тоа. А имаме доста Македонци кои се милионери. Тој потенцијал денеска не е искористен, не е повикан и некому му одговара да има заблуда дека богатите Македонци од светот немаат интерес и доволно патриотизам за Македонија. Тоа апсолутно не е точно.

во РМ според стандардите на Европа и Обединетите нации. Ние не смееме да им дадеме помалку или повеќе од тоа што пропишуваат светските стандарди. Ние ќе почнеме од таа платформа. Јас мислам дека ни една држава не може да прави притисок и да ни кажува дали да дадеме повеќе или помалку кога истото тоа го прават со сите свои етнички групи во нивните држави. Ако ние седнеме со нив и ги решиме овие проблеми во смисла дека оваа држава им припаѓа на сите и дека треба сите да работиме, да плаќаме даноци и да ја градиме оваа

држава, со тоа сите ние добиваме како народ. Јас мислам дека тоа треба да се направи што побрзо и Албанците што живеат тука и другите етноси ќе имаат подобар живот и стандард, би прифатиле една таква варијанта каде што сите би се третирали подеднакво во РМ. Тој процес, мислам прифаќањето на еден таков договор, би довел до стабилност во државата економски развој, демократија за сите граѓани на Македонија.

Господине Атанасоски, познато е дека Македонија е најголемата контроверза откако постои човекот и науката. Сите си имаат своја приказна за Македонија, што дополнително ги компликува работите. Имаме ли сили ние Македонците на планетата земја да создадеме едно моќно лоби кое ќе помогне во создавањето на она што значи единствена релевантна референтна приказна за Македонија? Можно ли е една таква идеја да се реализира?

АТАНАСОСКИ: Јас мислам пред сè да почнеме со она како е создадена Америка. Сите во Америка, независно од каде се дојдени, се Американци. Можам да кажам и за оваа територија на Македонија - сите што живеат во неа пред сè се Македонци, а потоа по потекло можат да бидат Роми, Албанци и друго. Овој концепт не е американски, туку е концепт на македонската Империја водена од Александар и Филип Македонски. Американците, и други држави, тој концепт го имаат преземено, но уште работат на усовршување. Затоа ако го земеме тој дел на Александар и Филип Македонски дека сите што живеат во Македонија се Македонци и треба да ја чувствуваат оваа држава како своја и да ја градат како своја, со тоа сите ние добиваме. Ние сакаме сите да живееме добро. Ако секој трезвено размисли ќе увиди дека навистина

имаме голема шанса да живееме заедно. Тогаш кога заеднички ќе почнеме да ја градиме државата, дури тогаш таа ќе му припаѓа секому за да не ни се префрла дека ние Македонците имаме повеќе и поголеми права отколку другите.

На оваа теза за која Вие пред малку зборувавте за правењето на единствената приказна за Македонија треба да работат сите институции - државни, јавни, научни особено образованието како и медиумите. Вие две недели престојувавте во Македонија, но медиумите не пројавија некој особен интерес за да Ве прашаат за Вашите знаења, искуства и намери. Преку овој пример и преку многу други кои секојдневно ги гледаме во Македонија би можеле ли да ја отсликате работата на македонските медиуми?

АТАНАСОСКИ: Отсекогаш сум чувствувал глад за информации и затоа имам изградено неверојатно голем респект кон средствата за информирање. Кога дојдов во Македонија некаде во деведесеттите години можев да забележам дека информациите што ги добива македонската

јавност се еднобојни и унифицирани. Уште тогаш сфатив дека на народот му е потребен еден независен, објективен весник. Но, не само "Македонско сонце", туку и сите медиуми треба да работат самостојно и не би требало да подлежат на која било политичка партија и опција. Мислам дека самостојноста на медиумите е многу важна кога се гради една демократска држава. Единствено можам да кажам дека "Македонско сонце" не потклекнува на која било политичка партија. Ние ги гледаме работите онакви како што се и ќе оставиме на македонскиот граѓанин самиот да ги извлекува заклучоците. Особено по претстојните промени во Редакцијата и во весникот, сигурен сум дека неделникот ќе биде весник на македонскиот народ каде што секој Македонец ќе може да прочита најобјективни содржини како за сегашноста така и за минатото и иднината на Македонија.

Мислите ли дека Македонија има доволно квалитетни луѓе, со знаење и дух што се подготвени да се обидат да направат нешто повеќе, подготвени да се жртвуваат за татковината, затоа што досега видовме поинакви водства? За доброто на сегашните и идните поколенија, ќе се случи ли нов обединувачки фактор што би можел да повлече напред?

АТАНАСОСКИ: Тоа треба да биде показ дека ние сме докажани Македонци не само во Македонија, туку и надвор, во светот. Но, тие потенцијали денеска не се искористени поради некои суетни политички сфери или политички маневри што се вршат тука во Македонија. Моето мислење е дека мораме да изградиме еден консензус да изградиме до детал еден проект и да ги поканиме оние Македонци што се способни на еден македонски форум. Секој што може да помогне, нека го направи тоа. А имаме доста Македонци кои се милионери и на тој форум би се договориле како да ѝ помогнат на Македонија. Така насочени да ја дизајнираме економијата и како економијата треба да изгледа во наредните години и како да ја насочиме кон странските пазари. Тој потенцијал денеска не е искористен, не е повикан и некому му одговара да има заблуда дека богатите Македонци од светот немаат интерес и доволно патриотизам за Македонија. Тоа апсолутно не е точно.

Може ли на таа листа да се стават барем стотина такви Македонци?

АТАНАСОСКИ: Мислам дека во целиот свет може да има и повеќе, може има и илјадници.

Ќе ги донесеме ли наскоро во Македонија?

АТАНАСОСКИ: Ако работиме заедно, можно е за една година да постигнеме таков резултат, само ако сакаме соработка. Со взаемна почит и уважување. Секој од нив да биде примен во духот на македонската традиција и фамилија. А тоа го имаме затоа што ние Македонците имаме духовност што ја нема никаде во светот. Нема Американец што не ми рекол дека ние Македонците имаме добра и голема душа. Но, се збунети зошто не знаеме да се обединиме и нашето знаење и искуство да го ставиме во служба на нашата држава.

Ако можам да кажам - уште од апостол Павле ни е оставено најважното, а тоа е верата, надежта и љубовта. Јас не само што верувам и се надевам, туку од сè срце и посакувам да успееме и ќе успееме да го сториме тоа за доброто на нашата татковина. Да го следиме патот на македонското сонце како нашите предци од дамнина и ќе стасаме до сите височини. На овој природен, духовен пат, сплотени и обединети и Господ ќе ни помогне.

